

19 באוגוסט, 2025

לכבוד
מר אלעד מקדסי, מנכ"ל
משרד התקשורת-מדינת ישראל
רחוב יפו 23,
ירושלים 9199907
(באמצעות הדוא"ל mekdasie@moc.gov.il)

שלום רב,

**הנדון: רשימת המועמדים מטעם שר התקשורת לכהונה במועצת הרשות השנייה
לטלוויזיה ורדיו**

עמדת ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל

סימוכין: מכתבו של שר התקשורת הנושא כותרת של "התייעצות בדבר מועמדים לכהונה במועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו"

ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל מתכבד לפנות להלן ולהציג את הסתייגויותיו בהתייחס לחלק מהמועמדים המנויים ברשימת המועמדים מטעם שר התקשורת לכהונה במועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו. כך למשל, עולה מהרשימה שמות של מועמדים שאינם עומדים בתנאי הסף וכן, מועמדים עם זיקה פוליטית לשר התקשורת ומפלגת השלטון.

1. ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל הוא ארגון עובדים פרופסיונאלי, המופקד על טיפול בזכויות העיתונאים כעובדים, וכן, על פי תקנונו, על שמירה על חופש העיתונות. ארגון העיתונאים הוא ארגון של למעלה מ-3,000 עיתונאים ועיתונאיות בכלי תקשורת שונים והוא כיום הגוף המרכזי והגדול ביותר העוסק בייצוג העיתונאים במעמד כעובדים וכמי שנושאים בשליחות ציבורית. הארגון שם לו למטרה, בין היתר, להגן על חופש העיתונות ועל העיתונאים כעובדים בהקשר זה. הארגון אף רואה עצמו כמי שמייצג לא רק את ציבור העיתונאים אלא גם את האינטרס הציבורי הרחב בכל הקשור לחופש עיתונות בכלל ולשידור הציבורי בפרט.

2. הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו אשר הוקמה על פי **חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו**, תש"ן-1990 (להלן: "**חוק הרשות השנייה**"), וסמכויותיה מפורטות בחוק זה ובדינים נוספים. בתוך כך, הרשות השנייה אחראית על הרגולציה של שידורי הטלוויזיה והרדיו המסחריים בישראל והיא ממלאת תפקיד מובהק בתחומי הפיקוח, הציווי והרישוי (להלן: "**הרשות השנייה**").

3. בהקשר זה, חוק הרשות השנייה, הכללים מכוחו והוראות הרישיון המוענק מכוחו, נועדו לשרת ולאפשר שמירה על חופש העיתונות ולהגן על הציבור ועל צרכני התקשורת, באמצעות קביעת תנאים ומגבלות כאמור לשידורי חדשות רק לבעלי רישיון (מורשים לשידורים) ורק בתנאים הקבועים בחוק הזה.

4. כך למשל, חוק הרשות השניה קובע את החובה להעניק את הזיכיון לשידורי חדשות במכרז פומבי וכן את עיקרי התנאים הנדרשים מהמבקש לגשת למכרז ולזכות בזיכיון. בין התנאים הקבועים בחוק למתן הזיכיון יוחד מקום נרחב לזהותם ואופיים של הבעלים. נוסף לחוק
5. הרשות השניה, ישנם תקנות וכללים שהתקינה מועצת הרשות השנייה, אשר אף הם מחייבים את הגופים המשדרים. בנוסף, חוק הרשות השנייה בא להסדיר את האופן שבו מתקיימים שידורי הטלוויזיה המסחריים (ברודקאסט) בישראל. במסגרת הסדרה זו מגן החוק על תכליות שונות. כך למשל, אסדרת האופן שבו ישודרו חדשות בערוצי השידור מבקשים להגן על צרכני החדשות והציבור ובתוך כך, גם לחזק את חופש העיתונות ואת זכות הציבור הכרוכה בה, תוך מניעת השפעה בלתי רצויה ובלתי הוגנת, לרבות השפעה פוליטית או מסחרית, על חופש העיתונות: **"מתכונת השידורים לפי חוק הרשות השניה היא של שידור על-ידי בעלי זיכיון פרטיים, אך בפיקוח ציבורי הדוק. הפיקוח הציבורי נועד לשמור על אמות מידה מקצועיות, על אתיקה ועל הגינות תוך דאגה לאינטרסים ציבוריים-חיוניים [יובל קרניאל דיני התקשורת המסחרית 35 (2003) (להלן: קרניאל)]."**¹
6. בהתאם לחוק הרשות השניה, הממשלה תמנה, לפי המלצת שר התקשורת לאחר שהתייעץ עם ארגונים של סופרים, מורים ואמנים, המוסדות להשכלה גבוהה, האקדמיה ללשון העברית, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ועם גופים ציבוריים אחרים, מועצה בת חמישה עשר חברים, ומביניהם את יושב ראש המועצה (להלן: **"המועצה"**).
7. עוד קובע חוק הרשות השניה כי חברי המועצה יהיו אנשי ציבור בעלי רקע תרבותי הולם, נסיון וידע בתחומי התמחותם ונסיון והבנה למצב החברתי בישראל. בנוסף, בעת המינוי ישקף הרכב המועצה, במידת האפשר, את מיגוון הדעות הרווחות בציבור.
8. בנוסף, לא ימונה למועצה מי שקשור, במישרין או בעקיפין, בעצמו או על-ידי קרובו, סוכנו או שותפו, בחוזה או בעסקה עם הרשות השניה או עם מורשה לשידורים, או מי שהוא בעל ענין בתאגיד, לרבות שותפות, הקשור כאמור.
9. עם זאת וכאמור, עיון ברשימת המועמדים מטעם שר התקשורת מעלה כי חלקם כלל אינם עומדים למיטב הידיעה בתנאי הסף: חלק מהמועמדים קשורים למורשה שידורים או גופים אחרים (ד"ר יפעת בן חי שגב המועמדת לכהונה גם כיו"ר המועצה, המכהנת כנציגת ציבור בחברת חדשות 13 ומר אהרון אורגד, שאחיו הוא בעל שליטה בתחנת רדיו אזורית וגופים מסחריים נוספים); נעדרים מהשכלה אקדמאית מתאימה או מלאה (גב' אודליה פרידמן); נעדרים ניסיון מתאים או היקף ניסיון ניהולי מתאים (מר יוני שמעוני המועמד גם לכהונה כיו"ר המועצה).

¹ עמ' 10845/06 שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, 11.11.2008. סעיף 84. ההדגשה אינה במקור, הח"מ.

10. בנוסף ולמיטב הידיעה עולה כי חלק משמעותי מן המועמדים הם בעלי זיקה פוליטית לשר התקשורת או מפלגת השלטון (מר יוני שמעוני המועמד גם לכונה כיו"ר המועצה, מר אהרון אורגד, גב' אורנית גושן, מר אריה יהודה אזואלוס, גב' איילת עמרם, גב' חן קדם מקטובי, גב' יוליה שמאלוב ברקוביץ', מר איאד פרחאת, מר אלעד יונה, הרב ד"ר חיים שיין, מר יוחאי דמרי, עו"ד שמעון שמואלי, עו"ד כנרת בראשי).

11. זיקה פוליטית עלול לפגוע באובייקטיביות עבודת המועצה ופגיעה במנעד הדעות הרווח בציבור ואף חשש למשוא פנים וניגוד עניינים במסגרת כהונה במועצה ובכלל זה, כיו"ר המועצה. בנוסף, הקשר הפוליטי של חלק מהמועמדים כאמור, עלול גם להביא לפגיעה באמון הציבור במועצה ובעבודתה ובתוך כך, בעבודת הרשות השניה ותכליתה וחובותיה מכוח חוק רשות השניה.

12. קשר זה בין חברי מועצה ויו"ר מועצה לבין מפלגת השלטון או מי מטעמה עלול להביא לקבלת החלטות של חברי המועצה בעודם במצב של ניגוד עניינים. גם עצם הגשת מועמדותם של בעלי זיקה על-ידי שר התקשורת, עולה לכדי ניגוד עניינים ולכל הפחות חשש לניגוד עניינים ובכל מקרה, מכתיב את הליך הבחירה של חברי המועצה ויו"ר המועצה.

13. בתי המשפט עמדו פעמים רבות על החשיבות שבמניעת קבלת החלטות על-ידי אנשי ציבור בעודם במצב של ניגוד עניינים. למעלה מן הדרוש נציין כי מי שפועל למען אינטרס של אחר, חייב להימנע מניגוד בין אותו אינטרס לבין אינטרס שלו עצמו או אינטרס אחר כלשהו.

14. בנוסף, הגשת מועמדותה של גב' יוליה שמאלוב ברקוביץ' סותרת את העובדה כי כהונתה בעבר כיו"ר המועצה הסתיימה בביקורת קשה מאוד כלפי תפקודה. אם לא די בכך, מועמדותה לתפקיד מנהלת ועורכת חדשות 13 נפסלה ולא בכדי, מטיעונים שונים וזאת, בהמשך לעתירה שהוגשה על-ידי ארגון העיתונאים ו-ועד חדשות 13 בעניינה.

15. כידוע, בין השנים 2017-2022 כיהנה הגב' ברקוביץ' כיו"ר המועצה. על התנהלותה בתפקיד זה הובעה ביקורת חריפה ביותר וזאת על-ידי מנכ"ל משרד התקשורת דאז, אשר אף המליץ שלא להאריך את מינויה. כך, במכתב אשר נשלח על ידי מנכ"ל משרד התקשורת ביום 1.11.2018 נכתב כדלקמן:

"בחודשים האחרונים של עבודתנו המשותפת, ובפרט בחודשים האחרונים לאחר הגשת בקשת מיזוג הערוצים, הביעה יושבת ראש המועצה חוסר אמון בממונה על ההגבלים העסקיים, בחוות הדעת המקצועית של אגף התקציבים, ובלשכה המשפטית של משרד התקשורת. בנוסף, לא הייתה נכונה לקצוב לוחות זמנים לסיום ההליכים, כאשר מנגד עומדת מצוקתם של העובדים, וחוסר הוודאות לבעלי המניות בערוצים שהביעו בפני ובפני מספר פעמים את חוסר האונים שלהם בתהליך המתמשך.

אני סבור כי התנהלות זו אינה הולמת בעל תפקיד בכיר בשירות
הציבורי שתפקידו לייצג את האינטרס הציבורי הרחב.

לשאלתך, דעתי היא כי מהאמור לעיל עולות על פניהן ספקות ותהיות
של ממש, מדברי הגב' יוליה שמאלוב-ברקוביץ עצמה, וכן מהבירורים
הנוספים שערכתי. עוד אני בדעה כי אלה נוגעים לאופן מילוי תפקידה
של הנ"ל, ובהכרח רלוונטיות כמידע, אותו יש לשקול בכובד ראש בקשר
לשאלת מועמדותה של הגב' יוליה שמאלוב-ברקוביץ לתפקיד יושבת
ראש הרשות השנייה."

16. הנה כי כן, המדובר בביקורת חריפה ביותר כלפי הגב' שמאלוב-ברקוביץ, וזאת ביחס לתפקיד
המשמעותי ביותר שביצעה בשנים האחרונות. על אף האמור, שמה מנוי ברשימת המועמדים
של שר התקשורת, הן לכהונה כחברת מועצה והן לכהונה כיו"ר המועצה.

17. מכלל האמור עולה דופי משמעותי בחלק מן המועמדים המנויים ברשימה כאמור, מה שמציף
אף חשש לניגוד עניינים בעצם הגשת מועמדותם, וחלקם כלל אינם עומדים בתנאי הסף.
בהקשר זה, בבחינת קל וחומר, החלטה למנותם אינה עומדת בהוראות חוק הרשות השנייה
ואינה עומדת במבחן הסבירות ובתוך כך, פוגע בחובה של הממשלה לפעול בסבירות.

בכבוד רב,

מיכל גרא מרגליות, מנכ"לית

ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל

העתקים:

יוסי פוקס, מזכיר הממשלה

ח"כ ד"ר שלמה קרעי, שר התקשורת

עו"ד ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית, משרד התקשורת

מר חיים הר-זהב, יו"ר ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל

ענת סרגוסטי, הממונה על חופש עיתונות בארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל

עו"ד אמיר בשה, יועמ"ש, ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל